

УДК 658.14

Колесова І.В.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ КОРПОРАЦІЙ

Досліджуються теоретичні засади фінансового механізму з позиції теорії управління, обґрунтовується необхідність модернізації фінансового механізму корпорацій і формуються напрямки його модернізації.

Ключові слова: фінансовий механізм, корпоративний сектор, функції управління

Theoretical bases of financial mechanism from position of management theory are researched, the necessity of financial mechanism of corporation's modernization is grounded and directions of his modernization are formed

Keywords: financial mechanism, corporate sector, functions of management

В умовах глобалізації економічних процесів, зміни орієнтирів і напрямків руху капіталу в світі, посилення ролі корпорацій на національному і глобальному рівнях, в період проведення системних структурних реформ в Україні питання формування адекватного сучасним реаліям світової і вітчизняної економіки фінансового механізму є актуальними як на макро-, так і на мікрорівні.

В ході здійснення процесів корпоратизації і приватизації державних підприємств в Україні сформувався корпоративний сектор вітчизняної економіки, до складу якого увійшли більш за 35 тис. акціонерних товариств. Особливе значення має реалізація величезного потенціалу розвитку корпорацій в промисловості, для оновлення виробничої бази якої необхідні значні фінансові ресурси. Проте, вже впродовж 2004-2009 рр. кількість зареєстрованих акціонерних товариств зменшилася на 8,6% (з 33562 до 30696), що є ознакою істотних труднощів в розвитку корпоративного сектору, неможливості використання переваг акціонерної форми організації підприємницької діяльності (можливість нарощування капіталу шляхом емісії цінних паперів при збереженні фінансової стійкості, розмежування функцій володіння і управління, обмеження відповідальності учасників, види корпоративного контролю, можливість швидкого переходу прав власності). У переробній промисловості впродовж 2004-2009 рр. кількість акціонерних товариств скоротилася на 13,3% (з 7857 до 6813). Тому велике прикладне значення дослідження зумовлюється необхідністю істотного перегляду методичних підходів, комплексного вдосконалення фінансового інструментарію і технології регулювання фінансових відносин корпорацій для повної реалізації потенціалу розвитку акціонерної форми організації підприємницької діяльності і забезпечення економічного розвитку.

Вивчення робіт вчених свідчить про те, що питанням проведення державної фінансової політики, механізмам її реалізації, структурним складовим фінансового механізму присвячено значну кількість публікацій. Проводяться дослідження фінансового механізму стосовно різних напрямків і сфер діяльності [1,2], комплексно освітлюються питання фінансового механізму підприємств [3,4,5]. В.М.Опарін, М.І.Крупка пишуть про фінансово-кредитний механізм [6, с.17-25, 1]. А.М.Поддєрьогін бачить фінансовий механізм як цілісну систему управління фінансами підприємства [3, с.10-12]. І.О.Бланк досліджує механізм фінансового менеджменту як «систему основних елементів, регулюючих процес розробки і реалізації управлінських рішень в області фінансової діяльності підприємства» [4, с.44-51].

Значний внесок в рішення проблем фінансового забезпечення розвитку підприємств та їх об'єднань внесли вчені М.Д.Білик, І.О.Бланк, Ю.Н.Воробйов, В.М.Гєєц, В.В.Ковальов, М.І.Крупка, Г.О.Крамаренко, В.П.Кудряшов, А.М.Поддєрьогін, В.М.Суторміна, О.О. Терещенко та інші.

Проте аналіз сучасної літератури свідчить про недостатність теоретичних досліджень з ключових питань специфікації формування і розвитку фінансового механізму вітчизняних корпорацій.

Мета статті – узагальнити теоретичні основи дослідження фінансового механізму, обґрунтувати необхідність модернізації фінансового механізму корпорацій як найважливішої умови соціально-економічного розвитку і визначити напрямки його вдосконалення.

Процеси глобалізації, зростання взаємозалежності національних економік, світова фінансова криза свідчать про те, що корпорації вийшли на якісно новий рівень розвитку і в цій своїй якості вимагають настільки ж якісної нової системи управління, адекватної вимогам сучасності.

У широкому сенсі під модернізацією розуміються взаємообумовлені суспільно-історичні процеси, в ході яких традиційні суспільства стають прогресивними, індустріально розвиненими. Модернізація фінансового механізму - це його зміни відповідно до новітніх вимог і норм економічного життя, досягнень фундаментальної і прикладної фінансової науки і теорії управління, і до вимог сучасності взагалі.

З одного боку, фінансовий механізм є основою регулювання ринкової економіки, а, з іншого боку, без розвинутого ринку він не може функціонувати в повну міру наявних в ньому можливостей. Проблема ефективності фінансового механізму, його місця і ролі в оновленні умов підприємництва, що склалися, є однією з найактуальніших. Цим одночасно визначається і складність дослідження фінансового механізму, оскільки в його сфері перехрещуються численні відносини – економічні, соціальні, екологічні, організаційні, грошові, зовнішньоекономічні, управлінські, політичні. Їх вивчення окремо один від одного неможливе і методологічно невірне. Тому при розгляді фінансового механізму слід звернути увагу на сукупність умов і цілей розвитку і модернізації цього механізму, виділити з багатьох сфер функціонування фінансів ту сферу, де взаємодія умов і цілей найсильніше виявляється і вказує вплив на економічне зростання.

Фінансове забезпечення розвитку соціально-орієнтованої економіки визначається рішенням двох ключових завдань: де і як мобілізувати фінансові ресурси в об'ємах, необхідних для досягнення відповідного рівня соціально-економічного розвитку? Як розподілити вироблений ВВП, щоб це максимально сприяло зростанню соціально-економічного рівня країни. Проблема ресурсного забезпечення вирішення завдань розвитку соціально-орієнтованої економіки і подолання наслідків фінансово-економічної кризи залишається ключовою. І без широкої участі корпоративного сектора як основи національної економіки будь-якої країни цю проблему вирішити неможливо.

Досвід країн з розвинутою ринковою економікою свідчить, що оптимальною формою організації виробництва продукції і послуг в сучасних умовах господарювання є корпорації. Чисельно поступаючись партнерствам і індивідуальним підприємствам, корпорації сьогодні забезпечують виробництво більшої частини економічних благ. У країнах Заходу, складаючи не більше 20-25% в структурі організаційних фірм, корпорації дають 80-90% господарських оборотів [8, с.11]. У зв'язку з цим ефективність діяльності корпорацій як основного суб'єкта ринкової економіки зумовлює ефективність економіки в цілому. Сучасні корпорації звичайно мають справу із великою кількістю ринків і груп споживачів, пропонуючи безліч технічних і технологічних рішень і продуктів, і діють у найрізноманітніших умовах. Саме фінансова діяльність зв'язує до купи всі складові функціонування і розвитку корпорації, оскільки в рамках фінансової системи формулюються критерії виконання довгострокових планів, а також враховуються і оцінюються всі змінні величини, які можуть впливати на досягнення корпорацією її довгострокових цілей. Як підкреслюють Ченг Ф. Лі і Джозеф І. Фіннерті, фінанси –

«...це інтегруючий центр корпоративних структур. Фінанси забезпечують інтегроване, широке розуміння діяльності підприємств»[9, с. 6].

Фінансові механізми функціонування корпорацій повинні забезпечувати збалансованість інтересів різних суб'єктів корпоративних відносин, наприклад, акціонерів (власників), кредиторів, партнерів, вищого керівництва, урядових органів і суспільства в цілому, проте в практиці господарювання сьогодні це не забезпечується. Тобто необхідне формування нового фінансового механізму збалансованого розвитку корпорацій.

Управління будь-яким механізмом, зокрема таким складним, як фінансовий, може ґрунтуватися тільки на глибокому і всебічному вивченні його елементів, встановленні вірних причинно-наслідкових залежностей між ними, пізнанні його як єдиного цілого, дослідженні основ і принципів взаємодії окремих елементів усередині цього механізму, взаємозв'язків даного механізму з іншими механізмами і системами. Тільки новий фінансовий механізм, що відповідає реаліям і завданням сучасного етапу розвитку економіки, тільки фінансовий механізм ринкового напрямку може забезпечити високу ефективність діяльності суб'єктів підприємництва, розширити їх фінансову базу і укріпити державні фінанси.

Сучасні фінансові проблеми корпоративного сектору економіки України, перш за все, пов'язані з реформуванням фінансів підприємств, в основі якого лежали приватизаційні процеси, які докорінно зачепили відносини власності. Процес реформування фінансів підприємств реального сектора економіки зумовив докорінні зміни як зовнішніх, так і внутрішніх фінансових відносин, трансформацію головних принципів функціонування фінансів корпорацій.

Новітність перетворень в економіці, різноманітність форм господарювання, складність управління корпораціями в нестабільній економіці у посткризових умовах вимагають від керівництва нових підходів до управління фінансами. Як подолати недоліки вітчизняних корпорацій, створених в процесі приватизації, і розвинути закладені в корпоративній формі переваги?

Через відсутність ефективного фінансового механізму для вітчизняних підприємств хронічними є проблеми недостатності фінансових ресурсів, постійного пошуку джерел фінансування, форм і методів раціонального використання обмежених коштів.

Пред'являються також нові вимоги до осмислення фінансових категорій, які повинні служити формуванню нового фінансового механізму як на мікрорівні, так і на макрорівні.

Фінансовий механізм як об'єкт дослідження і спосіб практичного використання вимагає застосування нових підходів, з позиції науки управління, теорії систем і теорії фінансів, оскільки фінансовий механізм є як управляючою, так і керованою системою. Тому необхідно досліджувати його і як систему управління фінансами, і як сукупність способів управління.

Проведемо дослідження фінансового механізму з погляду функцій управління фінансами корпорацій, застосовуючи класичні положення теорії управління.

Фінансовий механізм є системою управління, і його успішне функціонування прямо пов'язане з використанням категорій теорії управління виробництвом. Проте розкрити сутність фінансового механізму досить складно, оскільки закономірності управління фінансами корпорацій досліджені ще недостатньо. Причина такого положення полягає в недооцінці основних досягнень теорії управління виробництвом, яка дає методологію підходу до вирішення актуальних для всієї економіки проблем посилення впливу фінансів на виробництво.

Сутність управління розкривається у його функціях. Функції управління - це певний вид діяльності в управлінні, що відокремився в процесі спеціалізації управлінської праці. Функції управління відображують зміст управлінської діяльності, що дозволяє здійснювати дію, що управляє. Вони виконуються на всіх рівнях управлінської діяльності, для всіх проце-

сів і керованих об'єктів. Реалізація функцій управління - це цикл управління як процес взаємозв'язаних функцій (рис. 1).

Рис.1 – Цикл управління як процес взаємозв'язаних функцій

Закінчення одного управлінського циклу є початком іншого, але вже на вищому якісному рівні. До загальних функцій управління відносять: планування, організація, координація, стимулювання і контроль. У сфері управління фінансами функції управління мають свій специфічний зміст.

Планування - процес вибору цілей корпорації, ухвалення рішень як найкращим чином їх досягти; а також принципи реалізації планів. Планування і прогнозування тісно взаємопов'язані і взаємозумовлені. Фінансове прогнозування - це наукове передбачення ходу розвитку і майбутнього можливого фінансового стану об'єкту і обґрунтування показників фінансових планів, визначення вірогідності і ступеня ризику в отриманні грошових доходів і фінансуванні витрат. Мета фінансового прогнозування – визначення реально можливих фінансових ресурсів, джерел їх формування і використання, визначення варіантів розвитку і вдосконалення форм і методів управління фінансами, що використовуються.

Фінансове планування є органічною складовою частиною планування економіки країни. Воно забезпечує взаємне узгодження його окремих елементів, сприяє виявленню і мобілізації наявних в господарстві внутрішніх резервів. Фінансове планування в управлінні фінансами грає провідну і керуючу роль, здійснюється на основі планів, які відображують форми і методи розподілу фінансових ресурсів в окремих ланках фінансової системи економіки.

Основним фінансовим планом країни є державний бюджет України, в якому зосереджена велика частина фінансових ресурсів, що поступають в розпорядження держави для реалізації її фінансової політики. При цьому планування показників фінансових планів за допомогою регулювання умов оподаткування істотно залежить від показників держбюджету, тому бюджетне планування займає центральне місце у фінансовому плануванні.

Процес управління фінансами корпорацій, підприємств і господарських організацій - іншої важливої ланки єдиної фінансової системи - починається зі складання кожним підприємством фінансового плану, що входить завершальним розділом в бізнес-план. За допомогою фінансового планування визначається джерело і обсяг фінансових ресурсів та їх цільове призначення, забезпечується грошовими ресурсами кругообіг фондів корпорації, відображуються в грошовій формі доходи, витрати і фінансові результати діяльності суб'єктів підприємництва. Фінансове планування як процес послідовно охоплює три стадії: складання фінансових планів, їх розгляд і затвердження, коректування і виконання фінансових

планів. Фінансові плани передбачають на планований період формування і витрати фондів грошових коштів, тим самим зумовлюється весь процес управління фінансами. При цьому в кожній ланці фінансової системи планування виступає провідною функцією управління.

Організація – це процес формування структури корпорації, яка ефективно і успішно досягає своїх цілей в зовнішньому середовищі, що постійно змінюється. Ця функція управління фінансами відображується, перш за все, у виборі і формуванні системи органів управління, порядку їх підлеглості, встановленні прав і обов'язків кожного органу. У більш широкому сенсі ця функція припускає також створення нових методів впливу на раціональне поєднання праці, засобів праці, засобів виробництва і технології в процесі управління фінансами. Наприклад, вибір методів вилучення чистого доходу до бюджету, поєднання різних форм фінансування, емісія і обіг різних видів цінних паперів, впровадження прогресивних видів банківських послуг, вдосконалення грошових розрахунків, тобто організація полягає в управлінні комплексом різноманітних фінансових відносин, які виступають не просто як відносини, а як система. Результат виконання функції організації полягає в створенні структури органів управління, закріпленої у відповідних положеннях, посадових інструкціях і інших нормативних документах.

Організація фінансового механізму відображує також тісний взаємозв'язок між системою фінансових важелів і фінансовими ресурсами, що відображується через координацію і регулювання.

У сфері управління фінансами координація означає забезпечення єдності дій фінансових органів з усунення диспропорцій у порядку формування і витрати фондів грошових коштів. Ці диспропорції виникають у наслідок змін умов господарювання. Так, в управлінні фінансами корпорацій координація полягає в своєчасному виявленні причин невиконання фінансового плану і розробці пропозицій по фінансовому оздоровленню, зміні дивідендної політики, дослідженні додаткових і доступних за ціною джерел фінансування і кредитування розвитку виробництва, в ліквідації тимчасових фінансових проблем.

Виконання держбюджету при недоїмці, що утворилася, за підприємствами і організаціями з платежів до бюджету може призвести до такої форми координації як секвестр витрат бюджету.

Регулювання означає вплив фінансового механізму на фінансові відносини, за допомогою якого досягається стан стійкості фінансової системи при виникненні відхилень від заданих параметрів, і є особливим структурним елементом, завдання якого – забезпечення реалізації заданих господарських параметрів відтворення, що додає гнучкість економічному процесу загалом.

Виконуючи функцію стимулювання, органи управління пов'язують трудову активність людей із задоволенням їх матеріальних і духовних потреб, спонукають співробітників діяти ефективно. У сучасних економічних умовах використання матеріальної зацікавленості стало об'єктивною необхідністю. Стимулювання діяльності працівників відбувається шляхом задоволення їх суспільних, колективних і особистих інтересів. Фінанси, як система економічних відносин, тісно пов'язані з економічними інтересами окремих працівників підприємств і комерційних організацій, акціонерів корпорацій.

Суспільство зацікавлене в розвитку виробництва і успішному перетворенні в життя на цій основі фінансової політики держави у області фінансування житлового будівництва, соціального забезпечення, підвищення рівня освіти і культури. Ці суспільні інтереси задовольняються за допомогою відрахування частини фінансових ресурсів корпорацій і

інших суб'єктів господарювання до державного бюджету. З цією ж метою до держбюджету перераховується частина доходів громадян у формі податків з населення.

У ринкових умовах господарювання стимулювання як функція управління об'єктивно виходить із основної мети підприємницької діяльності, пов'язаної з отриманням прибутку. Зацікавленість в кінцевих результатах фінансово-господарської діяльності може виражатися в збільшенні оплати праці, отриманні дивідендів по акціях, встановленні справедливої системи оподаткування, дотриманні економічно доцільних пропорцій в розподілі чистого прибутку корпорацій на накопичення і споживання.

Стимулювання означає і певну фінансову відповідальність за результати господарської діяльності з метою усунення несприятливих наслідків і зниження фінансових ризиків. Фінансові методи реалізації відповідальності на практиці різні для окремих господарюючих суб'єктів, їх керівників і окремих працівників.

Конкретною формою матеріальної відповідальності на підприємстві можуть бути пені, штрафи, що стягуються при порушенні договірних зобов'язань, несвоєчасному погашенні банківських позик, неплатежах до бюджету. У разі неефективної діяльності може бути застосована процедура банкрутства. До керівників підприємств система штрафів застосовується у разі порушення господарського законодавства. До окремих працівників застосовуються штрафи, позбавлення премій, звільнення з роботи.

Контроль як функція управління у сфері фінансових відносин заснований на загальних принципах системи державного контролю. Контроль – процес, в якому встановлюється ступінь досягнення корпорацією своїх цілей, виділяються проблеми і вживаються заходи для запобігання збитків; оцінюється ступінь виконання планів.

Форми фінансового контролю визначаються вимогами фінансової політики держави, рівнем розвитку фінансових ринків і корпоративного управління, особливостями руху фінансових ресурсів. Фінансова система держави охоплює всі види фондів грошових коштів, як на національному, так і на регіональному рівні, а також на рівні окремих господарюючих суб'єктів. Тому фінансовий контроль є багаторівневим і всебічним.

Державний фінансовий контроль призначений для реалізації фінансової політики держави і виконання нею своїх функцій по управлінню економікою. Перш за все, це розробка, затвердження і виконання бюджетів всіх рівнів і позабюджетних фондів, а також контроль за фінансовою діяльністю корпорацій, суб'єктів господарювання і державних організацій.

Контроль за фінансами недержавного сектора економіки направлений на виконання грошових зобов'язань перед державою, перш за все з податків та обов'язкових податкових платежів, дотримання законності і доцільності у витраті бюджетних субсидій, що надаються підприємствам, і кредитів, а також на дотримання встановлених державою правил проведення грошових розрахунків, обліку і звітності.

Соціально-економічні реформи, що впроваджуються на Україні, призвели до кардинальних змін фінансового контролю, викликаних зміною ролі держави в управлінні економікою. Сфера державного фінансового контролю постійно зменшується. Об'єктом контролю все більше стають макроекономічні процеси. Одночасно розширюється сфера недержавного фінансового контролю з боку аудиторських і страхових фірм, інвестиційних фондів і кредитних організацій. В умовах ринку фінансовий контроль набуває іншого змісту. У корпораціях вид фінансового контролю залежить від структури акціонерного капіталу, ступеня розвитку фондового ринку.

Подальший розвиток фінансового контролю і його ролі в управлінні економікою багато в чому залежать від створення нової законодавчої бази, що забезпечує його проведення сучасними методами і на новому якісному рівні.

Розглянуті функції в системі управління фінансами виступають не ізольовано, а у взаємозв'язку і взаємозалежності, тобто взаємодоповнюють одна одну.

У системі управління фінансами корпорацій велика увага приділяється розвитку і вдосконаленню методів впливу фінансів на забезпечення стійкого економічного розвитку. Фінансовий метод можна визначити як спосіб впливу на фінансові і економічні відносини в процесі ухвалення управлінських рішень. Вплив фінансових методів виявляється у формуванні і розподілі фондів грошових коштів, а також в процесі контролю за ефективністю використання фінансових ресурсів. Фінансовий важіль є конкретним прийомом управлінської дії фінансового методу.

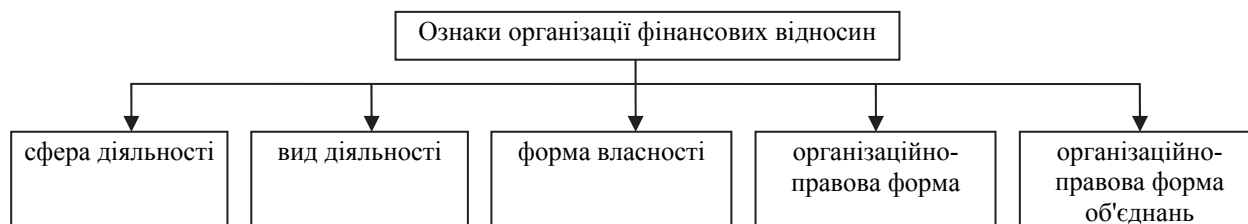
На відтворювальний процес активно впливають як державні фінанси, так і фінанси підприємств і господарських організацій. Механізм цього впливу виявляється в плануванні, стимулюванні, контролі над ходом виробництва. У рішенні завдань управління фінансами економічні методи управління органічно пов'язані з соціально-психологічними і організаційними методами. Обґрунтований вибір і раціональне поєднання методів управління необхідне для побудови дієвого фінансового механізму.

Правильне розуміння взаємодії науки про фінанси з наукою про управління дозволяє при характеристиці фінансового механізму застосовувати системний підхід. Цей підхід до управління фінансами припускає розробку цілей і завдань, що стоять перед фінансовою системою, виходячи із всебічного аналізу об'єктивних потреб виробництва і перспектив фінансової політики. Системний підхід в управлінні фінансами повинен визначити оптимальні для конкретного етапу розвитку економіки засоби і способи досягнення вказаної мети і завдань. Зокрема, це повинно виявлятися у вдосконаленні структури органів управління фінансами, скороченні адміністративних витрат на персонал, усуненні дублювання в адмініструванні, ліквідації суперечностей в характері впливу окремих фінансових методів на економічне зростання.

Пред'являються також нові вимоги до осмислення фінансових категорій, які повинні служити формуванню нового фінансового механізму як на мікрорівні, так і на макрорівні.

Істотною стороною системного підходу до розуміння сутності фінансового механізму є обов'язкове розділення системи на дві частини: підсистему, що управляє, і підсистему керовану. Підсистема, що управляє, -це суб'єкт управління фінансами, або власне фінансовий механізм. Підсистема, що керує, є складним багаторівневим елементом зі своєю ієрархією і організацією, сукупністю прямих і непрямих методів впливу, що передбачає не тільки координацію дій на всіх рівнях, але й узгодження загальних цілей управління, як неодмінної умови ефективного функціонування фінансового механізму. Під ефективністю фінансового механізму розуміється здатність розширеного відтворення фінансових ресурсів, що є матеріальною основою існування держави і суб'єктів господарювання.

В той же час фінанси за сутністю не тільки засіб управління, але й об'єкт управління, тобто керована система. Об'єктом управління у фінансовому механізмі є система фінансових відносин, від форм організації яких залежить «конструкція» фінансового механізму, склад і його кількісні параметри. Форма організації фінансових відносин підприємств визначається сукупністю ознак, представлених на рис. 2.

Рис. 2 – Головні ознаки організації фінансових відносин

Досліджуючи фінансовий механізм з погляду функцій фінансів корпорацій і застосовуючи положення фундаментальної теорії фінансів, його можна представити як механізм формування фондів грошових коштів і механізм використання цих фондів (рис. 3).

Рис. 3 - Фінансовий механізм як система формування і використання грошових коштів корпорації

Ефективність фінансового механізму корпорацій залежить від рівня розвитку корпоративного управління, від грамотного і доцільного застосування різних способів залучення капіталу. Перевага кредитних механізмів залучення ресурсів вітчизняними корпораціями, не дивлячись на обмеженість існуючих можливостей в посткризових умовах, пояснюється недооцінкою акцій і недостатньою опрацьованістю корпоративного управління. Ця тенденція зберігатиметься доти, доки належного розвитку не отримає фондовий ринок, а корпоративне управління не досягне критеріїв, відповідних практиці добросовісного підприємництва.

Аналіз відповідності фінансового механізму вітчизняних корпорацій цілям і завданням їх збалансованого розвитку показує, що рівень розвитку його елементів не відповідає тій місії, яку повинні грати корпорації в ринковій економіці, що свідчить про необхідність модернізації кожного елементу фінансового механізму.

З урахуванням проблем функціонування фінансового механізму корпорацій позначено два основні напрямки його модернізації: модернізація фінансового механізму корпорацій як самостійної системи і модернізація фінансового механізму корпорацій як елемента в системі вищого порядку, кожний з яких включає ряд напрямків і шляхів поліпшення функціонування фінансового механізму.

Модернізація організаційно-структурної «оболонки» фінансового механізму повинна спиратися на комплекс методологічних принципів. Головними слід вважати наступні принципи: ієрархічності, цілеспрямованості, взаємодоповнюваності, ефективності. Принцип ієрархічності розглядається як об'єктивна вимога поєднання централізації і децентралізації

управління фінансовими ресурсами в державі. Принцип цілеспрямованості властивий всім економічним механізмам, а стосовно фінансового механізму – його дія виражається в досягненні приросту доданої вартості і забезпеченні цінності результатів відтворювальних процесів. Принцип взаємодоповнюваності вимагає органічності функціональних зв'язків між елементами фінансового механізму. В основі переорієнтації функціонального змісту елементів фінансового механізму та їх цілей повинна лежати правова система захисту прав власників і найманих робітників, орієнтована на забезпечення фінансових інтересів всіх без виключення учасників відтворювальних процесів і корпоративних відносин.

Таким чином, необхідність модернізації фінансового механізму корпорацій пояснюється існуючими труднощами і фінансовими проблемами корпоративного сектору, недостатньою обґрунтованістю теоретичних і методологічних основ корпоративного управління. Вирішення проблеми модернізації фінансового механізму тісно пов'язане з такими важливими науковими і практичними завданнями на мікрорівні, як забезпечення збалансованого розвитку на основі стабільної прибуткової діяльності корпорацій, підвищення їх конкурентоспроможності, а на макрорівні – забезпечення стійкого і динамічного розвитку, зміцнення позицій в світовій економічній спільноті. Потреби практики і існуючі невирішені проблеми розвитку економіки вимагають розробки концепції фінансового механізму і моделей, що більш адекватно відображають фінансову діяльність як окремих суб'єктів економіки, так і економічної системи в цілому.

Ще один аспект системного підходу полягає в необхідності дослідження фінансового механізму корпорацій з урахуванням основних положень сучасних інституційних теорій, що також буде напрямком подальших наукових розробок.

Фінансовий механізм ефективно впливає на соціально-економічний розвиток у тому випадку, якщо вдасться органічно пов'язати економічні інтереси різних суб'єктів господарювання, порядок формування фінансових ресурсів, умови, принципи і методи утворення грошових фондів і напрямків їх використання. Тому подальші дослідження також пов'язані з обґрунтуванням і систематизацією кількісних і якісних показників, що відображають баланс інтересів держави і інших учасників корпоративних відносин.

Література

1. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / М.І.Крупка. – Львів: ВЦ ЛНУ ім.І.Франка, 2001. – 608 с.
2. Кузнецова А.Я. Інвестиційно-інноваційна діяльність та система її фінансового забезпечення / А.Я. Кузнецова / Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. докт. економ. наук. – Київ, 2005.
3. Фінансовий менеджмент: Підручник / Під кер. А.М. Поддєрьогина. – К.КНСУ, 2005.- 536 с.
4. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т.1 / И.А.Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2001.- 592 с.
5. Крамаренко Г.А. Финансовый анализ и планирование / Г.А.Крамаренко. – Днепропетровск: Издательство ДАУБП, 2001. – 232 с.
6. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія) / В.М.Опарін. – К.:КНСУ, 1999.- 164 с.
7. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А.Райзберг, Л.Ш.Лозовский, Е.Б.Стародубцев. -2-е изд., испр. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 479 с.
8. Плотніков О.В. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях: Навчальний посібник / О.В. Плотніков. – К.: Кондор, 2004. – 252 с
9. Ли Ф. Ч. Финансы корпораций: теория, методы и практика. Пер. с англ. / Ченг Ф. Ли, Джозеф И. Финнерти. – М.: ИНФРА-М, 2000.- XVIII, 686 с.
10. Игонина Л.Л. Формирование финансового механизма модернизации российской экономики// Фундаментальные исследования. – 2007.- №9 – С.116-118

*«Рекомендовано до публікації»
д. е. н., проф. Вожжов А.П., 14.04.2011 р.*

*Надійшла до редакції:
25.04.2011 р.*